

Svensk Förening för Vårdhygien

Påbyggnadsutbildning spol- och diskdesinfektorer

5

Placering av gods

ISBN 978-91-979918-4-1

INLEDNING

En validerad och rätt lastad diskdesinfektor har en utmärkt rengöringsförmåga och ger ett höggradigt rent gods.

Diskdesinfektorer är avsedda för instrument, skålar, glasutensilier, narkosutrustning m.m. Spoldesinfektorer är avsedd för rengöring och desinfektion av bäcken, urinflaskor, sugflaskor, handfat och liknande. Även spoldesinfektorer ska valideras och godset placeras på rätt sätt. Porösa material som textilier, tvättsvampar och skumplast kan inte rengöras och desinfekteras i en spol- eller diskdesinfektor.

BAKGRUND

Instrument och produkter för flergångsbruk måste rengöras efter användning för att avlägsna organiskt material, som blod och vävnadsrester och annan typ av förorening. Om det finns rester av organiskt material kvar kan dessa innehålla mikroorganismer som kan spridas mellan patienterna.

Förutsättningen för att uppnå en fullgod desinfektion är att godset är rent. För att få ett rent gods ska vissa kriterier vara uppfyllda.

De absolut vanligaste felen är att man överlastar maskinen eller placerar godset på fel sätt. Ibland saknas också anslutningsmöjligheter för rörformigt gods. Godsets placering är av avgörande betydelse.

UTBILDNINGSUUNDERLAG

BILD 1: PLACERING AV GODS

BILD 2: RENGÖRING OCH DESINFEKTION ÄR DE VIKTIGASTE STEGEN

En förutsättning för att få en fullgod desinfektion är att allt biologiskt material är avlägsnat från instrument och övrigt gods. Rengöring är grundläggande för att man ska kunna gå vidare till de nästa stegen, desinfektion och eventuellt sterilisering. Rotkanalsfilen på bilden är som synes inte rengjord före sterilisering.

BILD 3 SPOL- OCH DISKDESINFEKTORER

Inför nyanskaffning eller utbyte av maskin är det viktigt att tänka igenom verksamhetens behov. Finns behov av att kunna diska rörformigt gods? Hur ofta används spol-/diskdesinfektorn per dag och så vidare? För gärna statistik under en – två veckor för att få en god uppfattning om behovet.

Vårdhygien kan hjälpa till med bedömning av behov av storlek på maskin. Vårdhygien och leverantör kan hjälpas åt med tips om olika tillbehör anpassade till verksamhetens behov.

BILD 4: ALLMÄNNA PRINCIPER

Den vanligaste orsaken till att godset inte blir rent är att maskinen överlastas. Korgar, galler och brickor som används till att placera instrument i diskdesinfektorn skall vara utformade så att vattnet kan nå alla instrument, det vill säga de skall vara ordentligt perforerade.

Inom tandvården används brickor och då gäller att högst tre brickor får staplas på varandra, ibland endast två. Instrumentkorgar får däremot aldrig staplas på varandra varken inom tandvården eller sjukvård.

Godset ska placeras så att vattnet från dysor och spolarmar kommer åt överallt, både på in- och utsida.

Placering av godset är också viktigt i spoldesinfektorer. En vanlig orsak till att godset inte blir rent kan vara att bäcken och urinflaskor placerats felaktigt. Vatten och ånga från dysorna måste komma åt både på in- och utsidan.

Ledade instrument som peanger, saxar och tänger ska köras öppnade så att vatten kan tränga in i boxlåsen.

Specialinsats med anslutningar användas till rörformigt gods och slangar. Leverantören kan ofta vara behjälplig med att ta fram lämpliga insatser/anslutningar.

BILD 5: ÖVERLASTA INTE

Lastar vi diskmaskinen så här hemma? Diskdesinfektorer inom vård och omsorg kan inte heller utträtta underverk.

BILD 6: VAD KAN RENGÖRAS OCH DESINFEKTERAS I EN DISKDESINFEKTOR?

Allt som tål hög värme, är rostfritt och icke-poröst kan "köras". På operation kan det hända att hudstaplers och suturnålar av misstag hamnar i diskdesinfektorn. På vårdavdelningar händer inte så sällan att hållare av metall till urinpåsar körs. Dessa produkter rostas lätt och kan förstöra annat gods eftersom rosten "smittar".

Porösa material får inte köras i diskdesinfektorn.

BILD 7: HUR FÖREBYGGA ROSTANGREPP?

Endast gods som är garanterat rostfritt får köras. Instrument med rostskador ska kasseras eftersom rostangrepp smittar både andra instrument och diskdesinfektorns kammare. Rosten angriper ofta i skarvarna på silen.

Allt som skadar ytskiktet på instrumenten, till exempel gravering eller användande av mässings- eller stålborste, ska undvikas eftersom det lättare kan bli rostangrepp på sådana instrument. Ta hand om och diska blodiga instrument så snabbt som möjligt eftersom blod innehåller salter som fräter och skadar ytskiktet.

Eftersträva att godset blir torrt så snart som möjligt genom att använda en diskdesinfektor med torkmodul. Saknas torkmodul är torkskåp ett alternativ.

BILD 8: PLACERING AV GODS I SPOLDESINFEKTOR

Placera bäcken och urinflaskor enligt tillverkarens anvisningar (bildinstruktion ska finnas). Det är viktigt att placera godset över dysor och eventuella spjut så att vatten och ånga kommer åt in- och utsida.

BILD 9: FLERGÅNGS/ENGÅNGS SUGFLASKOR/PÅSAR

Flergångs sugflaskor:

Placera sugflaskan i insatsen och stäng luckan. Sugflaskan vänds då automatiskt och töms på sitt innehåll.

Engångs sugpåsar:

Insats för tömning av engångs sugpåsar finns.

BILD 10: TILLBEHÖR FÖR PLACERING AV GODS I DISKDESINFEKTOR

De olika leverantörerna har tillbehör som underlättar korrekt placering av gods. Exempel på några av dem är småtingskorgar med lock, täcknät för instrumentkorgar, hållare för rostfria skålar och insats för stående instrument.

BILD 11: KORGAR OCH INSATSER FÖR ANESTESI, MIS-INSTRUMENT OCH ÖVRIGT RÖRFÖRMAT GODS

Vad gäller ihåligt gods som slangar och annat rörformigt gods är det viktigt att få en rengöring och desinfektion även av insidan. Diskdesinfektorns leverantör kan ofta vara behjälplig med att ta fram olika lösningar för den typ av gods som används på enheten. Varje leverantör har olika insatser för MIS-instrument och slangar i sitt ordinarie sortiment. Specialutformad utrustning kan behövas.

BILD 12- 18: BILDERNA GER EXEMPEL PÅ FELAKTIG RESPEKTIVE KORREKT LASTNING

BILD 19: ULTRALJUDSAPPARAT

Vissa instrument som kan vara extra svåra att rengöra kan kräva en process i ett ultraljudsbad, där ultraljudsvågorna ”skakar” loss föroreningar. Observera att ultraljud är en rengöringsmetod och inte en desinfektionsmetod.

BILD 20: RENGÖRING OCH DESINFEKTION ÄR DE VIKTIGASTE STEGEN

Instrument som är väl rengjorda och desinfekterade i diskdesinfektor är höggradigt rena och kan användas för renrutin. Kraven är också uppfyllda för att genomgå steriliseringsprocess.

REFERENSER

Att förebygga vårdrelaterade infektioner -Ett kunskapsunderlag. Underlag från experter. Stockholm, Socialstyrelsen 2006. ISBN: 91-85482-14-5. www.sos.se

Arbetsmiljöverket (2007) Desinfektion på arbetsplatsen: hantering, risker och regler. Andra upplagan. (utmärkt som uppslagsbok).

SIS TR Processer för rengöring, desinfektion och sterilisering – Validering och rutinkontroll inom vård och omsorg (under publicering).

LVFS 2003:11, Läkemedelsverkets föreskrifter om medicintekniska produkter.

SFS 2010:659, Patientsäkerhetslagen

Lagerhållning och transport av medicintekniska produkter med specificerad renhetsgrad till och inom hälso-, sjuk- och tandvård (FYFFE), 2008. www.sfvh.se Svensk Förening för Vårdhygien (under revidering inom SIS/TK 349/AG 3 - lager och logistik).

SFS 1982:763, Hälso- och sjukvårdslagen (HSL).

SOSFS 2011:9, Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete.

SOSFS 2008:1, Användning av medicintekniska produkter i hälso- och sjukvården.

SS-EN ISO 15883, 1-6, <http://www.sis.se/>

Vårdhandbok. <http://www.varldhandboken.se/>

www.sfvh.se

www.theific.org

www.wfhss.com

www.sis.se

[Logga in till e-nav via landsting och regionsavtal](#)

Via ett avtal mellan SKL och SIS finns tillgång till ett stort antal standarder i sin helhet inom hälso- och sjukvårdsområdet och ledningssystem.